

Hírlevél 2013/3.

- **FELHÍVÁS: A NEMZETI DROG FÓKUSZPONT PARTNEREKET KERES**
- **BESZÁMOLÓ A POPULÁCIÓS VIZSGÁLATOK INDIKÁTOR EURÓPAI SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **FÓKUSZBAN A KÖZÉPISKOLÁSOK SZERFOGYASZTÁSA**
- **BESZÁMOLÓ A DROG FÓKUSZPONT „PREVENCIÓS PROGRAMOK TERVEZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE” CÍMŰ SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **MAGYAR NYELVŰ KÉZIKÖNYV AZ EURÓPAI DROGPREVENCIÓS STANDARDOKRÓL**
- **PERK: ESZKÖZTÁR PREVENCIÓS PROGRAMOK TERVEZÉSÉHEZ ÉS ÉRTÉKELÉSÉHEZ**
- **JELENTKEZŐKET VÁRNAK A 2013. ÉVI EURÓPAI NYÁRI EGYETEMRE**
- **ÚJ ÖSSZEFOGLALÓ KIADVÁNY A SZINTETIKUS KANNABINOIDOKRÓL**
- **UPSZ! – MÁRCIUSI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013**

FELHÍVÁS: A NEMZETI DROG FÓKUSZPONT PARTNEREKET KERES

Várjuk olyan szervezetek jelentkezését, amelyek szeretnének bekerülni a kereslet-csökkentő programok európai adatbázisába, az **EDDRA**-ba.

Az EMCDDA az adatbázisba csak olyan programokat fogad be, amelyek **legalább egy éve működnek**, és be tudják mutatni azt, hogy programjuk mennyiben érte el a saját maguk által kitűzött célokat. Minden területről várjuk a jelentkezőket, azaz **prevenációs, ártalomcsökkentő, illetve a büntetés-végrehajtásban működő** programok is jelentkezhetnek, de **kezelést** vagy **társadalmi reintegrációt** végző szervezetek előtt is nyitva áll e lehetőség.

Ha egy szervezetnek sikerül bekerülnie az EDDRA adatbázisába, az hasznos a szervezet számára is, mert az elvégzett eredményértékelés **növeli az adott program presztizsét**, hiszen mérhetővé teszi a program hatásosságát – ez pedig segíthet támogatókat, forrásokat szerezni.

Szeretnénk elősegíteni, hogy minél több magyar szervezet szerepeljen az adatbázisban, így **segítséget is nyújtunk a jelentkezők számára**. Hogy minél magasabb színvonalú szaktudás álljon a vállalkozó szervezetek rendelkezésére, a Nemzeti Drog Fókuszpont együttműködési megállapodást kötött az ELTE Klinikai Pszichológia és Addiktológia Tanszékével, így azok számára, akik vállalják, hogy még ebben az évben elkészítik a bekerüléshez szükséges pályázati anyagot, ahhoz az ország elismert szakemberei nyújtanak szakmai támogatást és tanácsadást.

Jelentkezési határidő: 2013. április 30.

A részletekkel kapcsolatban bővebb felvilágosítást ad: Csák Róbert <csak.robort@oek.antsz.hu> ■

BESZÁMOLÓ A POPULÁCIÓS VIZSGÁLATOK INDIKÁTOR EURÓPAI SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL

Az új pszichoaktív szerek használata olyan szintű jelenséggé vált Európában, hogy ennek kapcsán szükséges átalakítani a lakossági adatfelvételek szerhasználatra vonatkozó részeit.

Március 20-án zajlott az EMCDDA lisszaboni központjában az első olyan találkozó, ahol a meghívott szakértők elkezdték kidolgozni azt az új modult, amellyel az Európai Modell Kérdőívbe (European Model Questionnaire – EMQ) be lehet építeni az új pszichoaktív szerekre vonatkozó új kérdéseket. Azért kell kiegészíteni az adatgyűjtés megszokott módját, mert az új pszichoaktív szerek használatára általában nem kérdeznak rá a hagyományos, évek óta ismételt, nagy mintával dolgozó lakossági vagy a fiatalok szerhasználatát vizsgáló iskolai kérdőívekben. Több európai országban jelentős arányban használnak új pszichoaktív szereket, mint például szintetikus kationonokat (mefedron), vagy szintetikus kannabinoidokat („spice”). Ha ezek a szerek nem szerepelnek a kérdőívekben, rejtve marad, hogy valójában milyen mértékű e szerek kipróbálása az egyes tagállamokban.

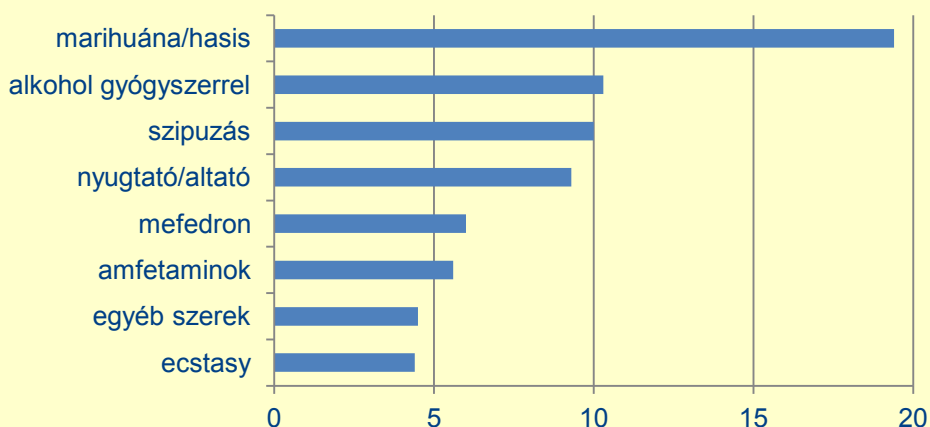
Az Európai Modell Kérdőív: Az EMCDDA az európai lakossági adatfelvételek egységesítésére dolgozta ki azt a **kézikönyvet**, amelyben szerről-szerre megtalálhatóak a javasolt kérdések, és az azokhoz kapcsolódó módszertani segédletek. Azért fontos egy ilyen, a felmérések készítésénél egységes kiindulópontként használható kézikönyv, mert ha az egyes tagállamok ezeket a kérdéseket építik be saját kutatásaikba, akkor az adatok összehasonlíthatóak lesznek – hiszen egységes módszertan alapján, ugyanúgy mérik fel, hogy az egyes szereket milyen arányban használják, illetve milyen arányban próbálták ki az általános népesség körében.

A találkozón elhangzottakról bővebb felvilágosítást ad: Csák Róbert <csak.robert@oek.antsz.hu>■

FÓKUSZBAN A KÖZÉPISKOLÁSOK SZERFOGYASZTÁSA

A korábbi évekhez hasonlóan az úgy mint: az alkohol gyógyszerrel együtt életprevalencia értékek alapján a történő fogyasztása, szerves oldószerek legelterjedtebben fogyasztott kábítószer belélegzése, valamint a nyugtatók/altatók 2011-ben is a marihuána volt a 16 éves orvosi javaslat nélküli használata. A fiatalok körében. A korábbi felmérésekben prevalencia értékek alapján az ötödik helyet a tapasztaltakhoz hasonlóan a marihuána után 2011-ben először kérdezett mefedron foglalta el az elterjedtebb drogok legális szerek voltak, el.

Szerenkénti életprevalencia értékek a 16 éves diákok körében 2011-ben (%)

Forrás: Elekes 2012 – Éves Jelentés 2012

További adatok a témában: **Tények és számok / Populációs vizsgálatok**

BESZÁMOLÓ A DROG FÓKUSZPONT „PREVENCIÓS PROGRAMOK TERVEZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE” CÍMŰ SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL

„Prevenációs programok tervezése és értékelése” címmel került megrendezésre 2013. március 19-én a Nemzeti Drog Fókuszpont prevenációs szakembereknek szóló szakmai találkozója.

A találkozó délelőtti szekciójában elsőként Paksi Borbála ismertette a hazai prevenációs szolgáltatók körében 2012-ben végzett kvalitatív kutatás eredményeit. Ezt követően két új drogprevenációs kiadvány ismertetőjére került sor: Dr.

Felvinczi Katalin előadása az **Európai drogprevenációs minőségi standardok** kidolgozásának folyamatába és elméleti háttérébe engedett betekintést, majd Port Ágnes mutatta be a **PERK: Eszköztár prevenációs programok tervezéséhez és értékeléséhez** című kézikönyvet. Mind a két kiadvány immár magyar nyelven is az érdeklődők rendelkezésére áll, ahogyan arról alább külön ismertetőkből is beszámolunk.

A találkozó második fele a prevenációs munka gyakorlati támogatására helyezte a hangsúlyt: a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársai az EMCDDA Best practice oldalának mintájára létrehozott **Bevált gyakorlatok portálját**, valamint az európai értékelt beavatkozások online adatbázisát, az **EDDRA**-t mutatták be. A szakmai találkozón végén az új pszichoaktív szerek támasztotta kihívások és az ehhez kapcsolódó prevenációs lehetőségek kerültek a középpontba. A daath.hu (Magyar Pszichedelikus Közösség weboldala) képviselőjében Móró Levente, a Drogprevenációs Alapítványtól Geist Gábor osztotta meg a témával kapcsolatos gondolatait, tapasztalatait az érdeklődőkkel.

A konferencián elhangzott előadások a **Nemzeti Drog Fókuszpont honlapján elérhetők**.

Az elhangzottakkal kapcsolatban bővebb információt ad:

Csák Róbert <csak.robort@oek.antsz.hu> és Port Ágnes <port.agnes@oek.antsz.hu> ■

MAGYAR NYELVŰ KÉZIKÖNYV AZ EURÓPAI DROGPREVENÁCIÓS STANDARDOKRÓL

A hiánypótló kiadvány két éves fejlesztő munka eredményeként 2011-ben jelent meg az EMCDDA gondozásában. A magyar fordítás 2012 folyamán készült el, és most *Európai drogprevenációs minőségi standardok* címmel kerül a hazai szakmai közönség elé.

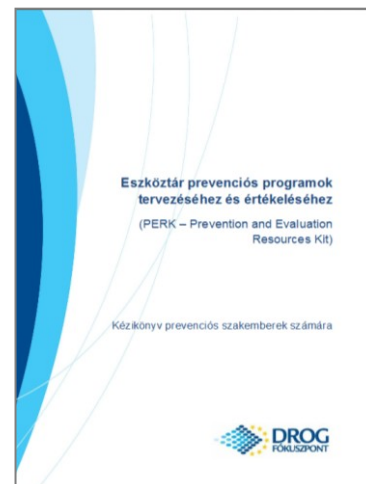

A kézikönyv alapvető és szakértői szintű minimumkövetelményeket mutat be, lefedve a drogprevenációs munka valamennyi aspektusát és fázisát, úgymint a szükségletfelmérés, a programalkotás, a beavatkozás megtervezése, az erőforrások mobilizálása, a monitorozás és az értékelés, a promóció, a fenntarthatóság, az érdekhordozók bevonása, a munkaerő-fejlesztés, és az etikai megfontolások. A standardok alkalmazhatóságát valós élethelyzetekből vett példák és megfontolások segítik, melyek tekintetbe veszik a drogprevenáció szakmai és szakpolitikai környezetében, valamint a megvalósítás szerkezetében Európa-szerte fennálló különbségeket is.

A kézikönyv letölthető magyar nyelven a Nemzeti Drog Fókuszpont **honlapjáról**, illetve nyomtatott formátumban is megrendelhető irodavezetőnktől: <domotor.diana@oek.antsz.hu>. ■

PERK: ESZKÖZTÁR PREVENCIÓS PROGRAMOK TERVEZÉSÉHEZ ÉS ÉRTÉKELÉSÉHEZ

Az EMCDDA által 2010-ben kiadott rövid kézikönyv alapvető, de bizonyítékokon alapuló preventív alapelveket, tervezési szabályokat és értékelési tanácsokat tartalmaz. A kézikönyv a preventív program életrajzához igazodva annak valamennyi fontos szakaszán végigvezeti az olvasót, és gyakorlatias, könnyen érthető formában segíti a preventív beavatkozás tervezését és megvalósítását. Az egyes fejezetekben található ellenőrző kérdések, szakirodalmi hivatkozások és linkek, rövid elméleti ismertető, bizonyítottan hatásos gyakorlatok, valamint javaslatok a megfelelő indikátorok, értékelési eszközök kiválasztásához. Valamennyi fejezet egy valós programon alapuló példaprogram vonatkozó elemeinek ismertetésével zárul, kiegészítve az előzetes elméleti megalapozást.

A kézikönyvet haszonnal forgathatják mind a preventív programokat tervező és megvalósító szakemberek, mind a preventív politika kidolgozásáért felelős döntéshozók, valamint a programok értékelésében résztvevők is.

A kiadvány angol nyelvű, online forrásokkal bővített változata az EMCDDA [honlapján](#), a frissen elkészült magyar fordítás pedig a Nemzeti Drog Fókuszpont [honlapján](#) elérhető. ■

JELENTKEZŐKET VÁRUNK A 2013. ÉVI EURÓPAI NYÁRI EGYETEMRE

2013-ban július 1. és 12. között kerül megrendezésre Lisszabonban a kábítószer témával foglalkozó nyári egyetem. A két hétig tartó program során a részt vevő szakemberek és egyetemi hallgatók megismerhetik a kábítószer problémával foglalkozó szakterületek legfőbb kihívásait, továbbá egy multidiszciplináris és egyedülálló megközelítés révén komplex képet kaphatnak az európai és Európán túli kábítószerhelyezetről. Az előadók között szerepelnek az EMCDDA szakértői, továbbá egyetemi oktatók és döntéshozók is. A nyári egyetem során kapott kreditpontokat az ECTS

rendszer (Európai kreditátváltási rendszer) alkalmazó egyetemek elfogadják.

Jelentkezési határidő: 2013. június 15.

Bővebb információ a képzés [honlapján](#) található. ■

ÚJ ÖSSZEFOGLALÓ KIADVÁNY A SZINTETIKUS KANNABINOIDOKRÓL

Egy európai uniós projekt keretében állt össze a legújabb angol nyelvű összefoglaló kiadvány a szintetikus kannabinoidokról. A kötet elsősorban a kezeléssel, preventív foglalkozó szakembereket, valamint a rendvédelmi és igazságügyi területeken dolgozók számára szolgál hasznos információval.

Az összefoglaló letölthető a [Nemzeti Drog Fókuszpont honlapjáról](#). ■

UPSZI! – MÁRCIUSI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Riasztást adott ki az Európai Kábítószer és Kábítószer-függőség Megfigyelőközpontja (az EMCDDA) egy fenetilammal, a **25I-NBOMe**-vel kapcsolatban. Az Egyesült Királyság fókuszpontja által küldött információk alapján hét 2013 januárjában történt nem halálos kimenetelű mérgezéssel hozható összefüggésbe az anyag. Mind a hét esetben rekreációs szerhasználatot követően kerültek kórházba a páciensek mérgezéssel tünetekkel. A bevitel módja 4 esetben orron át történő szippantás volt, 1 esetben szájon át történő bevitel, 1 esetben pedig injekció (1 eset nem ismert). Az analitikai vizsgálatok mind a hét esetben a 25I-NBOMe jelenlétét igazolták a vizeletben fő hatóanyagként.

Az anyag már hazánkban is megjelent, elsőként a BSZKI mutatta ki 2012 júniusában rendőrségi lefoglalásból származó drapp színű porban. A lefoglalási adatokban egyelőre nem jelent meg markánsan az anyag, 2012 folyamán mindössze két esetről számoltak be a hatóságok.

Jogszabályi változások

A 2012. évi CCXXIII. törvény 2013. július 1-i hatállyal módosítja a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről hozott **2012. évi II. törvény** 199. §-át. A módosítás következtében kábítószer-rendészeti szabálysértésnek minősül minden olyan a **66/2012. Korm. rendelet** 3. §-ában felsorolt tevékenység, melyet tevékenységi engedély nélkül végeznek. A Korm. rendelet 3.§-ában szerepel többek között az új pszichoaktív anyagok tartása, beszerzése, használata, tehát ezek a tevékenységek engedély hiányában szabálysértési eljárást vonnak maguk után, mely a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Bejelentett új anyagok

Az Európai Unió tagállamaiban 2013 márciusában megjelent új anyagok:

- a **7-bromo-5-(2-fluorophenyl)-1,3-dihydro-2H-1,4-benzodiazepin-2-one** ('flubromazepam'), mely azonosításáról Németország tett bejelentést.
- a **8-quinolinyl ester-1-(5-fluoropentyl)-1H-indole-3-carboxylic acid (5F-PB22)**, mely azonosításáról Belgium tett bejelentést.

Magyarországon 2013 márciusában bejelentett új anyagok: alpha-PBP, AM-6527, JWH-018 adamantyl carboxamid, JWH-018 kinolin-karboxilát analóg, MAM-2201, N-ethylbuphedrone.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a [Tanács 2005/387/IB határozata](#) alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
április				
16-17 és 23-24.	NCSSZI	Addiktológia (képzés)	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, Tüzér u. 33-35.	A képzés honlapja
26.	ATOME	ATOME szimpózium az ópiát alapú gyógyszerekhez való hozzáférés javításáért Magyarországon	Intercontinental Budapest, Apáczai Csere J. u. 12-14.	A konferencia honlapja